

เทศน์เช้า วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจ ทำความสงบของใจนะ มันจะทำความสงบได้อย่างไร ในเมื่อเราประเคนของมัน กำลังยุ่งเหยิงไปหมดเลย แล้วพอวางมือปุ๊บก็จะให้จิตสงบไป จิตสงบหมายความว่าตั้งใจ ความตั้งใจ เสียงมันจะมากกระทบเราเอง เห็นไหม

คูสิในสังคมใดสังคมหนึ่ง ถ้าทำธุรกิจการค้านะ ถ้ามีเงินปลอม แเบงก์ปลอมเข้าไป ธุรกิจการค้าในสังคมนั้นปั่นป่วนเลย เพราะอะไร? เพราะเขาไม่ต้องการแบงก์ปลอม พอแบงก์ปลอมเข้าไปเขาต้องตรวจสอบ เขาต้องเช็คเลยว่า แเบงก์นี้จริงหรือแบงก์นี้ปลอม แล้วถ้าแบงก์ปลอมเขาจะใช้ในเวลาสลัวๆ เวลาค่ำคืน เขาไม่กล้าใช้ในที่โจ่งแจ้ง เพราะของนั้นไม่ใช่ของจริง

ในการประพฤติปฏิบัติเราก็เหมือนกัน ถ้าในการประพฤติปฏิบัติเรานะ คูสิเวลาสังคมที่ เขาใช้แบงก์ปลอมกัน เห็นไหม เขาจะปั่นป่วนไปหมดเลย มีแต่ความระแวง มีแต่ความไม่ไว้ใจกัน มีแต่การตรวจสอบกัน เพราะอะไร? เพราะมันไว้ใจกันไม่ได้ ฉะนั้น ถ้าไว้ใจกันไม่ได้ สังคมมันจะปั่นป่วนมาก แต่ แต่ถ้าสังคมไหนเขาใช้แบงก์ของเขาโดยความเป็นจริง เขาใช้แบงก์ของเขา เขาทำของเขาด้วยความมั่นใจ เขาทำอย่างไรก็ได้ เขาทำด้วยความอบอุ่นใจ เขาไม่มีความหวาดระแวง

นี่ก็เหมือนกัน สังคมนั้นจะสงบเรียบร้อย ในการประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าเราปฏิบัติในสังคมไหน สังคมไหนที่ใช้แบงก์ปลอม แเบงก์ปลอมเวลาปฏิบัติ เห็นไหม คือสังคมนั้นมันเป็นเรื่องของโลกๆ ถ้าสังคมนั้นเป็นเรื่องโลกมันไม่เป็นความจริง ไม่เป็นความจริงแต่มันเข้ากันได้ไง มันเข้าได้กับหัวใจที่เป็นโลกๆ นี่ไง

เวลาเป็นตรรกะ ประชัญนี้เราเข้าใจได้ แต่เวลาธรรมะเป็นความจริงขึ้นมาเราเข้าใจไม่ได้ มันกลับว่าที่ไหนปฏิบัติด้วยความจอมปลอมคนเยอะนะ ที่ไหนปฏิบัติด้วยความเป็นจริงนะคนไม่มี ไม่มีเพราะอะไร? คูสังคมที่เขาเรียบร้อยสิ สังคมที่เขาสงบร่มเย็นของเขา มันสงบร่มเย็น มันดูแล้วมันเป็นเรื่องปกติ แต่สังคมไหนมันวุ่นวาย คนมันเยอะ นี่สังคมนั้นเขาว่าเป็นสังคมที่

แบบว่ามันปลอดภัย แต่เวลาปลอดภัยไป ปลอดภัยนั้นแหละเขากำลังจะล้วงตับ แต่สังคมที่สงบ สุขร่มเย็น อันนั้นเป็นความจริง

ในการประพฤติปฏิบัติของเรา สังฆธรรม เห็นใหม่ สังฆธรรมความจริง ถ้าเราทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบเข้ามา มันรู้ของมันได้ว่าอะไรจริง อะไรปลอม แต่ถ้าใจมันสงบไม่ได้ มันไม่มีสิ่งใดว่าอะไรผิด อะไรถูก ถ้าอะไรผิด ผิดคืออะไร? ผิดคือความที่เราตะครุบกันอยู่ที่นี่ เราพยายามชวนชวนกันอยู่ที่นี่ มันมีอะไรเป็นความถูกต้องบ้าง แต่มันว่ามันสบายๆ สบายๆ มันก็เรื่องโลกๆ ใจ เมื่อเราหิบบของสิ่งใดมันก็มีความรู้สึก คลายมือออกมันก็จับ ก็ทำมันเอง แล้วมีอนั้นทำอะไรต่อ?

นี่ใจ แต่ถ้ามันทำความสงบของใจใช่ไหม? ถ้าใจมันสงบเข้ามานี่ เราอยู่เมื่อเราเคยกำลังใดไว้ ถ้ามันเป็นไฟ มันเป็นถ่านร้อนๆ เราได้วางแล้ว มือเราก็ตบสาย มือเราได้จับสิ่งใดที่มันเป็นของหนัก เราวางแล้ว มันก็เป็นความหนักหน่วงก็วางไป มือเราจับสิ่งที่เป็นประโยชน์ อย่างเช่น จับเงิน มันเป็นความดีของเรา เรารู้ของเรา นี่เวลาจับเรารู้ เวลาวางเรารู้ แล้วถ้าเราจับเรารู้ เราวางเรารู้ เห็นใหม่ มันรู้ความหนักกับรู้ความปล่อยวาง

จิต จิตถ้ามันหนักหน่วงของมัน แล้วมันปล่อยวางมันเป็นอย่างไร? นี่ถ้ามันปล่อยวาง มันจะเป็นความจริงของมัน ถ้าเป็นความจริงของมัน เห็นใหม่ เงิน ถ้าเป็นเงินปลอมนะ เขาต้องใช้ในที่พลุกพล่าน ในที่สลัว เพื่อความไม่มีการตรวจสอบ แต่เวลาเขาตรวจสอบกันเขาตรวจสอบกันที่ไหน? เขาตรวจสอบที่ธนาคาร เขาตรวจสอบที่ผู้ชำนาญการ ถ้าผู้ชำนาญการเขาตรวจสอบกัน เขารู้ว่าถูกหรือผิด แต่โดยแม่ค้าในท้องตลาด นี่ยิ่งค้าขายด้วย ยิ่งเวลาทองเงินมันไม่ได้สังเกต มันไม่ได้ดู เวลามาคู่ก็ยั้งงๆ อยู่นะ แต่ถ้าผู้ชำนาญการเขารู้ของเขาได้ เงินเขาจะรู้ได้ ต่อเมื่อผู้ชำนาญการเขาตรวจสอบว่าเงินนั้นเป็นเงินจริงหรือเงินปลอม

ในการประพฤติปฏิบัติถ้าเป็นธรรม เห็นใหม่ ธรรมผู้ที่เป็นความจริงขึ้นมา ธรรมผู้ขึ้น ผู้ที่กระทำ ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านได้ผ่านสิ่งนั้นมาแล้ว ท่านจะรู้ว่าสิ่งใดเป็นจริงหรือปลอม แม้แต่ถ้าปากก็รู้แล้วว่าจริงหรือปลอม เพราะ เพราะที่มันมันแตกต่างกัน ที่มาใจ ที่มาถ้าเป็นสัมมาสมาธิ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติได้ ครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่มั่นท่านบอกว่า “ไม่ได้สวประมาทนะ ท่านบอก “แม่แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่งอยู่ต่อหน้าก็ไม่ถาม” ถ้าถามแสดงว่าเราไม่มั่นใจตัวเราเองสิ แต่ถ้าเรามั่นใจ เรามั่นใจอย่างไร?

สัมมาทิฐิ มิจฉาทิฐิ ถ้าเป็นสัมมาทิฐิ ความถูกต้องดีงาม รื้อค้นเท่าไรมันก็ถูก นี่ถ้า
แบงก์มันเป็นความจริงขึ้นมา ไปตรวจสอบที่ไหนมันก็ถูก ถ้ามันตรวจสอบนะ แต่ถ้ามันไม่เป็น
ความจริงมันตรวจสอบที่ไหนมันก็ผิด ถ้ามันผิดขึ้นมา สิ่งที่เกิด เห็นไหม แบงก์ เงินทองที่มันจะ
มานะ มันต้องมีประวัติศาสตร์ของมัน คุณดูการกระทำนะ แบงก์เวลาที่เขาปลอมแปลงขึ้นมา เขา
ทำได้สวยกว่า ได้แบบเนียนกว่าก็มี แต่มันไม่มีค่า แต่ถ้าคนที่มือไม่ถึง ทำมาแล้วมันหยาบๆ มันดู
รู้ได้เลย แต่ถ้าเป็นแบงก์ของรัฐบาลเขาพิมพ์ออกมาจากธนาคารชาติ มันมีประวัติศาสตร์ของมัน
ไง

มันมีชาติ มันมีสังคม มันมีการเกื้อหนุนกัน มันถึงมีคุณค่าของมัน มันมีคุณค่าของมัน
เพราะมันมีราคาในตัวของมัน ในการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา มัน
มีราคาในตัวของมันไง ถ้าจิตมันสงบเข้ามามันมีราคา มีค่าของมัน ถ้ามันเป็นความจอมปลอมละ
มันไม่มีค่าของมัน เศษกระดาษมันไม่มีค่า สิ่งที่ได้มาได้ง่ายมันไม่มีค่า

นี่ก็เหมือนกัน ความไม่มีค่าในการปฏิบัติที่มันเป็นความจริงหรือความปลอมใจใหม่? ถ้า
เป็นความจริงขึ้นมา สิ่งที่เราทำความจริง ความจริงกับความจริงมันเข้ากัน ถ้าความจริงกับ
ความจริงเข้ากัน เริ่มต้นเราต้องจริงของเราก่อน คำว่าจริงนะ แต่ถ้าจริงขึ้นมา ความจริงของเรา
เรามูมานะของเรา ความพยายามของเรา แต่ถ้ามันยังไม่ได้ผลตามความเป็นจริงละ? นี่เราทำความ
จริงแล้วมันยังไม่ได้ผล แต่ทำความจริงแล้ว ความจริงกับความจริงมันเข้ากัน ความจริงมันไม่
ได้ผลขึ้นมา เพราะว่ามันมีสัมมาทิฐิ มิจฉาทิฐิ ถ้ามีมิจฉาทิฐิขึ้นมา เราจริงของเรา

เราจริงของเรานะ แต่เราจริงแบบโลก เพราะเราเกิดมาในโลกใจใหม่ มีอวิชชาครอบงำ
ในหัวใจอยู่ เรามีความจริง เรามีความมูมานะของเราแน่ะ มีความจริงจังมาก แต่ถ้ามันไม่เป็น
ความจริง สัมมาทิฐิ เห็นไหม สัมมาทิฐิ ถ้าความจริงของเรา เราปฏิบัติตามความเป็นจริงของ
เรา ถูกต้องดีงามของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาท่านตรัสรู้แล้วท่านบอกว่า เรา
ตรัสรู้เองโดยชอบ เราตรัสรู้เองโดยชอบใจใหม่ แต่คนที่เขาปฏิบัติตนขึ้นมา เขาบอกเขาเป็น
พระอรหันต์ๆ เขาเป็นศาสดาทั้งนั้นแหละ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ เขาว่าเขาเป็นศาสดาหมด
เลย แต่เขาตรัสรู้เองโดยไม่ชอบ! ไม่ชอบเพราะเขาเข้าใจว่าเขาตรัสรู้ใจ เขาเป็นศาสดา เขาเป็น
พระอรหันต์ แต่ไม่ชอบ ไม่ชอบเพราะอะไร? ไม่ชอบเพราะเวลาเจ้าชายสิทธัตถะไปศึกษาเล่า

เรียนกับเขา นี่ไปศึกษาเล่าเรียนกับเขา เวลาไปเรียนกับอาจารย์ดาบส อุทกดาบสได้สมบัติ ๘
เจ้าชายสิทธัตถะนั้นมีความรู้เสมอเรา มีความเห็นเหมือนเรา สั่งสอนได้

คำว่าเหมือนเรา นี่เหมือนเรานะ แต่เจ้าชายสิทธัตถะเข้าสมาบัติมันยังไม่ได้แก้กิเลสเลย
ท่านไม่เชื่อนะ ท่านไม่เชื่อ ขนาดว่าครูบาอาจารย์ยกย่องท่านนั้นนะ มีความรู้เสมอเรา มี
ความเห็นเหมือนเรา สั่งสอนได้แล้ว เป็นอาจารย์ได้ สอนใครก็ได้ คนนี้เก่งมาก ถ้าเป็นพวกเรา
ตุลลอลเลย แต่เจ้าชายสิทธัตถะไม่เอา ไม่ใช่ เพราะทุกข์ในหัวใจเรารู้้อยู่ ใครจะส่งเสริม ใครจะ
เยินยอเราขนาดไหน แต่ความทุกข์ในหัวใจเรานั้นมีอยู่

นี่มันไม่ชอบ ไม่ชอบเพราะมันมี มันมีแอบแฝง มันมีสิ่งใดมีความลึกลับสงสัยในหัวใจคือ
ไม่ชอบ แต่เขาเข้าใจว่าเขาตรัสรู้ เห็นใหม่ นี่ตรัสรู้เองโดยไม่ชอบ บรรลุธรรมด้วยความไม่ชอบ
รู้ธรรมด้วยความไม่ชอบ ไม่ชอบคือว่ารู้ด้วยการศึกษา รู้ด้วยความเป็นไป แต่มันไม่จริง แต่ถ้ามัน
เป็นความชอบ ความชอบธรรมของมัน เห็นใหม่ นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้
ธรรมขึ้นมาแล้ว เวลาเทศนาว่าการ “เราตรัสรู้เองโดยชอบ” โดยชอบธรรม ชอบธรรมคือ
สัมมาทิฐิ ความถูกต้องดีงาม

สัมมาทิฐิ เห็นใหม่ ปัญญาชอบ ทุกอย่างชอบ ความเพียรชอบ ที่นี้ความเพียรชอบ ใน
การประพฤติปฏิบัติเรา ที่เราประพฤติปฏิบัติกันด้วยความจริงจัง เราต้องการความชอบธรรม แต่
แต่ในเมื่อเรามีกิเลส คำว่ากิเลสนะ อวิชชาคือความไม่รู้ คู่มือเวลาเราเข้าใจผิดเราไม่รู้ เราโกรธหัว
ฟัดหัวเหวี่ยงเลย แต่พอเราเข้าใจได้ เฮ้อ เราเข้าใจผิด นี่ทำไมมันปล่อยวางได้ล่ะ? แต่เวลาถ้าเรา
ไม่เข้าใจเราหัวฟัดหัวเหวี่ยงเลยนะ เราโกรธมาก เพราะความเห็นอันนี้มันเป็นความผิด แต่พอมี
คนมาให้เหตุผลว่า มันไม่ใช่เป็นอย่างนั้น เราเข้าใจผิด เราฟังมาผิด โห้ มันหมดเลยนะ สิ่งที่มีมันฝัง
ในหัวใจมันหมดเลย

นี่สิ่งที่ตรัสรู้เองโดยชอบ ความชอบธรรม ถ้าไม่ชอบมันมีความสงสัยอยู่ มันมีสิ่งใด
ตกตะกอนอยู่ มันมี มันมีของมัน ตะกอนนอนกันนะ ถ้าขยับตะกอนมันก็กระจายตัวของมัน นี่มี
อวิชชาอยู่ มีความไม่เข้าใจอยู่ อย่างไรมันก็มี แต่อวิชชากับอวิชชามันเข้ากันไง มันเข้ากันว่าไม่มี
ไอนี้มันก็เป็นธรรมชาติของมันอย่างนี้เอง ธรรมะเป็นธรรมชาติ ความว่างก็เป็นแบบนี้ เห็นใหม่
ทั้งๆ ที่มี ทั้งๆ ที่อยู่ต่อหน้ามัน มันยังไหลไปตามกันเลย

นี่ความไม่รู้ไง เพราะมันไม่รู้ตัวมันเอง ไม่รู้สิ่งใดๆ เลย แต่ถ้ามันรู้นะ นี่ที่ไหนมีภวาสวะ นี่ไงกิเลสสวะ อวิชชาสวะ ภวาสวะ อวิชชาคือความไม่รู้ กิเลส เห็นไหม กิเลสคือความโลภ ความโกรธ ความหลง ภวาสวะ ภพไง ถ้ามีภพ มีสถานที่อยู่ มันมี จิตเดิมแท้ที่ส่องใสๆ นี่มันมี ถ้า มันมี มันมีก็คือตัวกิเลสไง นี่ตัวภวาสวะ ตัวภพ สถานที่ ถ้าที่ไหนมี มารหัวเราะเลยนะ มารมัน เห็นไง มารมันเห็นร่อง เห็นรอย เห็นเค้า เห็นโครง เห็นหมดเลย มารมันสามารถตะครุบได้ ตะปบได้ แต่ถ้าสิ้นกิเลสแล้วนะ

คุณพระสมัญพุทธกาลเวลาสิ้นกิเลสนะ สันตกายปฏิบัติจนสิ้นกิเลส มารพยายามค้นคว้า ค้นหาใหญ่ ผุ่นี่ตลบเต็มท้องฟ้าเลยนะ นี้อยู่ในพระไตรปิฎก พระพุทธเจ้าบอก “มารเอ๋ย เธอไม่ต้องหาหรอก เธอหาไม่เจอหรอก หาอย่างไรก็หาลูกศิษย์ของเราไม่เจอ เพราะลูกศิษย์ของเราสิ้นกิเลสแล้ว สิ้นกิเลสสวะ”

อวิชชาสวะคือความไม่รู้ อวิชชาสวะ สิ้นภวาสวะ สิ้นภพ สิ้นชาติ สิ้นทุกอย่าง มึงจะหาที่ไหน? มารรื้อค้นรื้อหานะ เห็นไหม คำว่ามารรื้อค้นรื้อหา นี้อย้อนกลับมา ย้อนกลับว่ามารมันตระหนี่ถี่เหนียวขนาดนี้ จิตใจดวงหนึ่งจะพ้นจากมันไปมันก็ไม่ยอม มันต้องการภวาสวะ ต้องการภพ ต้องการจิตใจของสัตว์โลกเป็นที่อยู่อาศัย ให้มันจับถ่ายกิเลสตัดหาความทะยานอยากไว้บนภวาสวะ บนภพที่มันต้องการ ที่มันจะอาศัยอยู่ แล้วนี่ภวาสวะ ปฏิสนธิจิตก็พาให้เราเกิดมามีตายอยู่นี่ไง แล้วมารมันครอบงำอยู่ มารมันครอบงำหัวใจของเราอยู่ เราจะมีความสุขมาจากไหน? เราจะหาความสุขมาจากไหน?

ถ้าเราหาความสุขไม่ได้ เราเชื่อในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราอยากประพฤติปฏิบัติเพื่อจะประสบสัมผัสมรรคธรรม เห็นไหม เราจะต้องเข้มแข็ง ปฏิบัติจะล้มลุกคลุกคลานก็ทน จะยากลำบากก็ทน ในเมื่อเราทำมาหากิน เราอยู่กับโลกมา เราก็ทุกข์ยากมาขนาดนี้ แล้วเราจะพ้นไปจากมัน เราจะมาทำจับจด เราจะมาทำแบบมั่งง่าย มันจะมาจากไหน? แม้แต่เราทำหน้าที่การงาน เราต้องละเอียดรอบคอบ เราขาดสติปัญญา คนก็จะมาคดมาโกง มาแย่งมาชิงความดีของเราไป แล้วเราประพฤติปฏิบัติของเรา ในหัวใจของเรา มารมันคอยผลักไส มารมันคอยตะเบง มารมันคอยเบี่ยงเบนให้การประพฤติปฏิบัติของเราล้มเหลวไป

ฉะนั้น เวลาเราว่าเราจริงๆ แล้ว เราจริงแล้วเราต้องได้ความจริงขึ้นมาสิ เราจะปฏิบัติจริงแต่กิเลสมันก็มีกำลังของมัน เห็นไหม มันก็มาเบี่ยงเบน มันก็มาขัดแย้ง มาทำให้การปฏิบัติของเรา

เราล้มลุกคลุกคลานไป เราจะต้องมีสติ มีปัญญาของเรา ตรวจสอบของเรา ยืนหยัดของเรา แล้ว พิสูจน์ของเราว่าสิ่งใดมันผิด สิ่งใดมันถูก ถ้าสิ่งใดมันถูกขึ้นมา มันจะมีความร่มเย็นของมัน มีความร่มเย็นเพราะเหตุใด? เพราะมันมีเหตุ มีผล มันมีสติ มีปัญญา

คนเป็นไข้ ได้กินยารักษาไข้แล้ว ไข่นั้นหายไปจากร่างกาย เรารู้ว่าหายจากไข้ จิตใจถ้า มันมีกิเลสตัณหาอยู่ในหัวใจ มันมีสติปัญญาใคร่ครวญของมัน มันก็รู้ของมัน มันร่มเย็นของมัน อย่างไร เห็นไหม นี่ความสงสัยมันจะมีได้อย่างไร ในเมื่อเรามีสติ มีปัญญาใคร่ครวญของเรา แยกแยะของเรา ดูแลของเรา นี่แบงก์จริงๆ เงินจริงๆ ผลจริงๆ มันจะเกิดกับเราไง

ถ้าผลจริงๆ ผลจริงๆ เกิดกับเรา เราต้องมุ่งมัน ต้องมีความมุมานะ ก็บอกว่าอันนี้เป็นอรรถกิลมถานุโยค การปฏิบัติต้องนุ่มนวล การปฏิบัติต้องนอนให้มารมันจีคอใจ เวลาไปวัดก็นอนนะ ถึงเวลาแล้วเขาก็เอาอาหารมาส่งนะ มารมันก็จีหัวไว้ไง บอกว่าปฏิบัติอย่างนี้ นุ่มนวลอย่างนี้ นี่ การปฏิบัติธรรม แต่ถ้าวัดป่า การปฏิบัติมุมานะ อันนั้นเป็นอรรถกิลมถานุโยค เวลากิเลสมันจีรคบนหัวนะ เวลาเจ็บช้ำน้ำใจนะมันไม่บอกว่าอันนั้นเป็นอรรถกิลมถานุโยค เวลามันทุกข์ในใจของมันนะ มันเก็บไว้ในหัวใจ ทำหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส แต่หัวใจมันเผาผลาญ แต่เวลาจะเอาจริงกับมัน เรา จะดูแลมัน บอกว่าอันนี้เป็นอรรถกิลมถานุโยค นั่นเป็นความคิดของโลกนะ

นี่ถ้าว่าความมุมานะ ความเข้มแข็งขึ้นมา อันนั้นเป็นอรรถกิลมถานุโยค อันนี้เป็นพวก จีครอก ให้อุ่พวกจีทุกข์มันทำกัน ให้อุ่รามามาปฏิบัติสบายๆ ให้อุ่เราจะนอนให้มารมันจีคอ นี่พอเสนอมาย่างนี้ แบงก์จริง แบงก์ปลอม สังคมจริง สังคมปลอม ธรรมะจริง ธรรมะปลอม แล้วเรามี สิทธิเลือกเฟ้นเอง เรามีสติปัญญา เราจะแยกแยะของเรา อะไรจะเป็นประโยชน์จริง ประโยชน์ปลอมสำหรับชีวิตเราเอง